

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçme sularında mikroplastik parçacıklarının olup olmadığına, mikroplastik parçacıklarının sağlık açısından bir sorun yaratıp yaratmayacağına ilişkin araştırmaların yapılarak; mikroplastiklerin sulardaki varlığının izlenmesi, endüstriyel olarak üretilen ürünlerde plastik kullanımının azaltabilmesi ve açığa çıkan atıkların sulara karışmasının önlenmesi, kozmetik ürünlerde mikroplastik kullanımının yasaklanması, plastik kullanımının azaltılması ya da bütünüyle ortadan kaldırılması yönündeki politikaların belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98. ve İktüzüğün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.

Saygılarımla,

Utku Gökçöz
Estiye M. V.
U. V.

Dr. İlhami Özcan AYGÜN
Tekirdağ M. V.

M. Bakan
Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

Orhan Sarıbal
Kırkkale M. V.
Orhan M. V.

Ahmet ÖNAL
Seyit TORUN
Orhan M. V.

Nihat Yeşil
Ankara M. V.

Okun Gayretçisi
Edin M. V.

Orhan M. V.

Gamze TASCER
ANKARA M. V.

Gamze Akkus İlgezdi
İstanbul M. V.

Ali Hacıoğlu HAKVERDİ

Dr. Ali ŞENER
İstanbul M. V.

Av. Dr. M. Serdar BAKIKUŞ
İstanbul M. V.

Gülizar Bizer Kocaa
Denizli M. V.

Mahir Polat
İstanbul M. V.

Ahmet AKIN
Balıkesir M. V.

GEREKÇE

Plastik malzemelerin kullanımı günümüzde ne kadar yaygın olsa da plastiklerin gündelik hayatımıza girişı 1940'lı yıllardan sonra olmuştur. Otomotiv, inşaat ve elektronik sektöründe kullanılan pek çok ürünün bileşiminde plastik olmakla birlikte; plastikler kozmetik sektöründe de kullanılmaktadır.

Plastik malzeme üretimi dünya genelinde son 60 yılda 560 kat artmıştır. Her yıl en az 300 milyon ton plastik malzeme üretilmekte ve bu miktarın yüzde 2'sinin (8 milyon ton) deniz ve okyanuslara karıştığı tahmin edilmektedir. Sularda bulunan mikropplastikler, doğrudan kozmetik ürünlerden ya da sulara karışan plastik malzemelerin zamanla parçalanması sonucu açığa çıkmaktadır. Bu parçacıklar atık sular ya da nehirler vasıtasıyla deniz ve okyanuslara karışmakta okyanus akıntıları ile de her yere taşınmaktadır. İnsan nüfusunun çok az olduğu kutuplarda bile kalıntıları bulunmaktadır.

Çeşitli ülkelerden toplanan 265 plastik ambalajlı şişe suyu markasının yüzde 90'ında plastik parçacıkları tespit edilmiş, yapılan laboratuvar testlerinde bir litre sudaki plastik parçacığı sayısının ortalama 325 olduğu belirlenmiştir. Bir araştırma ekibi, geçen yıl dünya genelinde çeşitli ülkelerden toplanan çeşme suyu örneklerinde benzeri bir çalışma yapmış ve örneklerin yüzde 83'ünün plastik parçacıkları içerdiğini tespit etmiştir. Ayrıca, plastik ambalajlı şişe sularının çeşme sularına kıyasla iki katı daha çok plastik parçacığı içerdiği de belirlenmiştir.

Gıda Mühendisi Bülent Şık, konuyu şu şekilde açıklamıştır: *"Denizler ve okyanuslarda yaşayan canlılar sudaki mikropplastik parçacıklarını soludukları suyla ya da yedikleri besinlerle birlikte bünyelerine alıyor. Dolayısıyla bu mikroskopik parçacıklar besin zincirine dâhil oluyor. Mikropplastiklerin sağlık açısından oluşturduğu önemli sorun da burada başlıyor. Dünya genelinde açığa çıkardığımız toksik atıkların bir kısmını yine deniz ve okyanuslara boşaltıyoruz. Deniz ve okyanuslarda yaşayan canlılar bu toksik kimyasal maddeleri bünyelerine alıyor ve besin zincirinin üst katmanlarına doğru çıktıkça toksik kimyasal maddelerin canlılardaki birikim miktarı da artıyor. Yani planktonlardan başlayan ve besin zincirinin en tepesinde yer alan bir avcı balığa uzanan süreç içinde toksik kimyasal maddelerin canlılardaki miktarı sürekli artıyor. Planktonlarda daha az miktarda toksik kimyasal madde bulunurken, avcı balıkların ve deniz suyunu sürekli filtreleyerek besinlerini temin eden kabuklu deniz canlılarının bünyelerinde daha çok toksik kimyasal madde bulunuyor. Mikropplastiklere bağlanan toksik kimyasalların başında DDT, poliklorlu bifeniller, organik klorlu bazı pestisitler, alevlenmeyi geciktirici bromlu bileşikler, ftalatlar, alkil fenol bileşikleri ve bazı ağır metaller geliyor. Yapılan bazı çalışmalar mikropplastiklerdeki toksik kimyasal madde miktarının deniz suyundaki miktarın milyon katına kadar ulaşabileceğini gösteriyor. Pek çok tehlikeli kimyasalı absorbe eden plastik parçacıkları onları solunum ya da beslenme yolu ile bünyelerine alan deniz canlılarına ve onları yemek suretiyle de biz insanların bedenine girmiş oluyor. Başta martılar olmak üzere deniz kuşları, balıklar ve kabuklu canlıların sindirim sistemlerinde mikropplastik parçacıkları tespit edildi. İnsanlar da mikropplastik içeren gıda ürünlerini yemek suretiyle bünyelerine mikropplastik alıyorlar."*

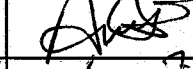
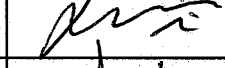
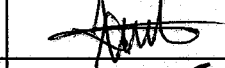
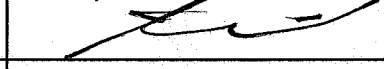
2017'de yapılan bir çalışmaya göre; Avrupalılar her yıl yedikleri gıdalar vasıtasıyla bünyelerine 11 bin mikropplastik parçası almakta, alınan parçaların yüzde 99'u dışarı atılmakta, yüzde 1'inin ise vücut tarafından absorbe edildiği tahmin edilmektedir. Bu rakamlara sular vasıtasıyla alınan mikropplastikler dahil değildir. Bir tarafta ciddi sağlık sorunları açığa çıkaracak böyle bir süreç yaşanırken diğer taraftan önümüzdeki 30 yıl içinde plastik üretiminin 125 kat artarak 33 milyar tona çıkacağı tahmin edilmektedir.

İçme sularında mikropplastik parçacıklarının olup olmadığına, mikropplastik parçacıklarının sağlık açısından bir sorun yaratıp yaratmayacağına ilişkin araştırmaların yapılarak; mikropplastiklerin sulardaki varlığının izlenmesi, endüstriyel olarak üretilen ürünlerde plastik kullanımının azaltabilmesi ve açığa çıkan atıkların sulara karışmasının önlenmesi, kozmetik ürünlerde mikropplastik kullanımının yasaklanması, plastik kullanımının azaltılması ya da bütünüyle ortadan kaldırılması yönündeki politikaların belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri çerçevesinde Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.

935

MECLİS ARAŞTIRMA ÖNERGESİ İMZA CETVELİ

1.	18	ULUĞ KARASU	Sivas Mv.	
2.	19	Alper ANIMEN	Mersin Mv.	
3.	20	Mehra İLTİHAN	Kırşehir Mv.	
4.	21	Nurhayat Altınbaş	Bursa	
5.	22	Abdurrahman TUTOPE	Aydın Mv.	
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				

